

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc.—Manuscrise nu se returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukos Nachf.,
Nux. Augenthal & Emeric Lesner,
Heinrich Schalek, A. Oppelk Nachf.,
Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Goldberger,
Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie armonioasă pe o coloană
10 bani pentru o publicare.—
Publicării mai dese după tarife
și învoială.—**RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Dumneacă* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Dumneacă* 8 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe 3
luni 6 corone.— Un exemplar
10 bani.— Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 195.

Brașov, Luni-Marți 4 (17) Septembrie.

1901.

Szell amenință pe Sași cu disgrația.

În numărul său din urmă guvernamentalul „P. Lloyd“ aduce o telegramă din Sibiu cu data de 14 Septembrie n. de următorul cuprins: „Sieb. d. Tageblatt“ de astăzi desminte scirea, că mișcarea germană în Ungaria de sud a fost provocată prin agitațiunea săsescă. Raporturi ale Germanilor din Bănat există numai față cu Sași singulari. Pe aceștia foia îi admoniază să fiă rezervați.“

Acastă telegramă ne-a excitat curiozitatea, și îndată am luat în mână foia germană sibiană să vedem despre ce anume se tratăză. Și în adevăr „Sieb. d. Tageblatt“ într-un articol despre Sașii ardeleni și Șvabii din Bănat descopere un fapt foarte caracteristic, ce servește de ilustrațiune viată a situațiunii, în care se află ați naționalitățile față cu guvernul și cu direcțiunea lui politică.

Nu este de lipsă să facem mare introducere pentru înțelegerea casului. Cetitorii noștri știu foarte bine cât de mult s'au cătrănit foile soviniște maghiare, vedând că Șvabii din comitatele Timiș, Severin, Torontal și din Bacău au început și ei să se misce și să protesteze tot mai mult în contra măsurilor de maghiarizare atât de îndrăznețe și brutale.

Fiind-că însă nici-odată soviniștii n'au admis la vr'un popor „de altă limbă“, că nemulțumirea lui derivă din propriile sale sentimente pentru limbă și neam, ei au atribuit și această nouă aparițiune numai agitațiunilor din partea altora și au învinuit pe Sașii din Ardeal, că ei ar fi introdus curentul naționalist în sinul Șvabilor. Așa-dér după trei-șase ani au ajuns și Sașii noștri cei blăjini și precauți la onórea de a fi timbrați de „agitatori

fără conștiință și seucători ai poporului“.

Etă acum întemplantarea cea mai prospătă, ce pune în lumină adevăratele intențiuni ale guvernului unguresc și uneltirile lui față cu naționalitățile. „Sieb. d. Tageblatt“ esprimându-și părerea de rău, că și cereurile conducătoare au adoptat părerea foilor soviniște despre o pretinsă agitațiune a Sașilor ardeleni între Șvabii din Bănat, comunică următorul fapt bătător la ochi:

„Un membru al guvernului și încă acela, care dintre toți cel dintâiu a dat poporului nostru dovești de bună-voință, a dis înaintea cu câte-va zile cătră o deputațiune săsescă, ce i-s'a prezentat, în ton iritat, că „agitațiunea“ întreprinsă din partea Sașilor între Șvabii din Bănat se ia în nume de rău de cătră guvern și a adaus, că decă ea se va continua, guvernul va riposta prin aceea, că nu va mai fi cu prevenire față cu interesele săsesci, ba că eventual va lua măsuri aspre repressive“.

A-ți mai vădut dovadă mai flagrantă de „imparțialitate“ și de respectul și cinstitirea libertății cetățenesci“ din partea guvernului Szell, de cum este această? De când pôte fi oprit într'un stat constituțional, ca cine-va să facă propagandă pentru limba și cultura neamului său? Ore Sașii ardeleni nu sunt tocmai așa Germani, ca și Șvabii din Bănat și decă da, cum ar fi posibil să li-se impute ca un lucru nepermis, că sprijinesc prin presa lor mișcarea Șvabilor, care nu are alt scop, decăt apărarea naționalității și a culturii germane a acestora în contra procederilor volnice și ilegale ale maghiarizatorilor?

Dér diarul numit negă, că Sașii ardeleni ar fi produs acea mișcare între Șvabi seu că ea ar fi fost sprijinită vre-odată de cătră poporul să-

lesc ca totalitate, dicând, că politica oficială săsescă nu s'a ocupat nici-odată cu cestiunea Germanilor din Bănat. Șvabii au venit ei singuri la diferiți particulari Sași, firesce ca să se sfătuască cu ei, și aceștia nu-i puteau respinge. Dér ce au făcut ei, au făcut pe propria lor răspundere.

Poporul săsesc însuși nu s'a amestecat în afacerile Șvabilor și nu se va amesteca nici în viitor, ér și dela aceea, cari ca privați au legături cu Șvabii din Bănat, se așteptă să fiă mai rezervați pentru a nu amenința în împrejurările date interesele totalității poporului săsesc. Ca Sașii să se renege și simțul lor pentru conaționalii din Bănat și să nu simpatizeze cu desvoltarea lor, această nu li-se pôte cere. „Guvernul în cazul cel mai bun trebuie să se mulțumescă, decă faptele Sașilor nu sunt contrare voinței lui“.

Ei bine, nu este monstruoasă presiunea ce se face tocmai acum asupra Sașilor, când diarele guvernamentale afirmă, că programul partidului dela putere lasă liberă desvoltarea naționalităților?

Nu scim ce să dicem despre tenorul articolului foiei săsesci din Sibiu, dér lăsăm să și-l caracterizeze ea însăși, când scrie: „Este obiceiul țării de a împărți seu a refusa binefaceri administrative după conduita politică, și cu acesta voim să socotim și noi (Sașii). Numai sub această presupunere voim să ne încercăm a arăta, că poporul nostru săsesc nu merită nici decum disgrația guvernului, cu care este amenințat“.

Programele partidelor maghiare.

Vorbind despre noile alegeri și despre probabilul lor rezultat, „Budapester Tagblatt“ își dă părerea și asupra programelor partidelor maghiare. Ca diar guvernamen-

tal de culóre pronunțată szellistă-apponyistă, „Bud. Tagbl.“, fresce, trebuie să găsească, oă mai pe sus de toate este programul partidului liberal. Programele partidelor opoziționale, dice, nu sunt nici pe departe atât de „clare și atrăgătoare“. Programul partidei independiste e neexecutabil și de ar fi executabil, ar avé urmări foarte rele pentru Ungaria, mai ales în privința materială. Programul partidei populare este un amestec de idei și propuneri reacționare și clericale de culóre antisemită, cari n'ar corespunde de loc dorințelor, tendințelor și convingerilor maghiare. „Cu mult peste programele opoziționale“, adauge „Bud. Tag.“, „se ridică programul partidei liberale guvernamentale; — care pe basa dreptului public aspiră la o desvoltare liberă și națională a Ungariei, care garantează tuturor religiunilor și tuturor naționalităților, tuturor grupurilor și individualităților economice libera desvoltare și ținând la devisa: drept, lege și dreptate, nusesce a construi Ungaria în sens modern europeanesc. Libertate și liberalism, sub acest semn partida guvernului va intra în lupta electorală și în acest semn va învinge“.

Un conglomerat de cuvinte umflată, cari nu corespund stărei reale a lucrurilor ca acesta, debitat de „Budap. Tagbl.“, nici că s'a mai pomenit. Adecă d-lor, apponyiștii, sunt acum țari și mari în partidul lui Szell și sperăză a eși și mai țari din alegeri. Pentru aceea toate le ved în colóre aurie, ved garantată chiar desvoltarea liberă a naționalităților. Ce fariseism, ca și când n'ar fi deochiată până dincolo devisa lui Szell prin faptele, ce se petrec și cari numai a libertate și liberalism adevărat nu mirósă. Decă foștii aderenți ai partidei naționale deja de acum se dedau la tămăieri bisantine de acestea, ce o să fiă atunci, când va intra și Apponyi în guvern.

Satisfacțiã datã României. Diarul „Budapester Hirlap“ din 15 Sept. publică sub acest titlu o scire, pe care dice, că a primit-o dela corespondentul său din Bucuresci și care cuprinde următoarele: „Consulul român din *Ismail* a trimis ministrului

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Coresi scriitor seu tipograf?

Un capitol din istoria primelor începuturi de literatură cultă națională la Români.

— (Continuare.) —

Descendent al unei erudite familii din insula Chios, dér stabilite deja de mult în Muntenia și romanisate aici, Coresi a fost diacon la mitropolia din Tîrgoviște, de unde trece ca tipograf în Ardeal, unde-l vedem mai ales la Brașov muncind cu un vechesbit zel pe terenul tipăririi de cărți pentru trebuințele bisericeii române timp de peste 20 de ani.¹⁰⁾

¹⁰⁾ Date asupra familiei Coresi din Chios, probabil de origine italiană, și apoi grecească, aflăm la C. N. Satha, [*Neoselloghiki pidiologia*, Atena, 1868], care amintesc pește opt înși sub numele de Coresi, dintre cari unii foarte erudiți, ca George Coresi. De diaconul Coresi însă Satha u'are cunoscut. Un ram al acestei familii s'a stabilit în Muntenia deja în secolul al XV-lea, când cel mai vechit Coresi, cunoscut cu numele în Românie, e cel subscris în tr'un document muntean din anul 1492

Centrul de activitate tipografică e în acest period pentru Coresi parte Brașovul, parte Tîrgoviștea și într'un timp și Sebeșul-săsesc.

În Brașov a avut legături strinse cu preoții dela biserica sf. Nicolae, între cari protopopul Iane [numit de unele cronici și Enea] și popa Mihai sunt cunoscuți chiar ca colaboratori ai lui. În Brașov însă n'a funcționat nici când ca diacon, precum credea canonicul Cipariu [Analecte pg. XVIII].

„Meșter învățat“, cum a fost în ale Tipografiei, o raritate pe timpul acela la Români, Coresi era cunoscut de toți contemporanii săi, în Tera Românescă, ca și în Ardeal, simplu sub numele de „diaconul Coresi“.

„Din porunca prea osfințitului mitropolit al Ardealului, Chir Gheradie, m'am ostenit cu această carte eu păcătoșul și ticălosul, ce mă numesc între ómeni Coresi dia-

(Revista Rom. 1862 pg. 112). Cea mai vechia diplomă pentru familia Coresi o cîtăză Hașdén (Col. I. Traian, 1877 Nr. 10—11, pg. 571) din anul 1529. Detaliuri să se vadă la Cipariu, Analecte pg. XVIII sqq. A. Densușian, Istoria lit. rom. 1894, pg. 192.

conul“, dice însuși despre sine cu o smerenă proprie fetelor bisericosei din acele vremuri, în epilogul Sbornicului slavonesc tipărit la Sas-Sebeș în 1580.¹¹⁾ Că s'ar fi numit din botez *Emanuil*, e o hipotesă, estrasă probabil din o falsă interpretare paleografică.¹²⁾ Șerban e numele unui fiu al diaconului, cunoscut ca tipăritor al unui Liturghier slavonesc, la Brașov 1588.

Diacon la mitropolia din Tîrgoviște, capitala de atunci a Munteniei, și precum se vede, om de încredere al mitropolitului,

¹¹⁾ Bianu-Hodoș, op. c. pg. 84.

¹²⁾ Așa crede d. e. A. Philippide, Introducere în istoria limbii și lit. rom. Iași, 1888 pg. 73. în epilogul Evangheliarului slavonesc din 1579 și 1583 ca oulegători-tipografi sunt indicați *diaconul Coresi și Mănăilă*. Așa se dice d. e. în epilogul Evangh. din 1579: „eu diacon Coresi și Mănăilă (КОРЕГИ И МАНЯИЛА) ne-am aprins de dragostea sf. duh... și am scris (recte: tipărit) această carte“. Conjucțiunea slavonă И (și) din citatul text slavon printr'o forțată și falsă interpretare paleografică a fost considerată ca inițiala numelui propriu, ce-i urmăză (Mănăilă), și pe calea această s'a interpretat greșit: „Coresi Imănuilă (!?)“ în loc de „Coresi și Mănăilă“.

Coresi pare a fi fost trimis la Brașov din capul locului cu misiunea de a mijloci cumpărarea celor trebuincioșe pentru instalarea unui atelier tipografic, dela Sașii Brașoveni, cari de altmintrelea înșiși decretaseră, în vederea propagandei reformate, tipărirea de cărți bisericosei în traduceri românesoi pe sēma bisericeii române.

„Impușinarea dumnezeescilor cărți“ e o plângere generală, ce o întelnim în mai toate epiloșele, ce însoțesc tipăriturile de proveniență românescă din prima și a doua jumătate a vécului al XVI-lea.

Așa sunt: Apostolul slavonesc, Tîrgoviște 1547; Octoichul slavonesc 1574 și 1575; Triodul slavonesc 1578; Sbornicul slavonesc, Sas-Sebeș 1580, ultimele trei tipărite de Coresi.

„Din pricina această și eu robul lui Dumneșeu Io Alexandru vovod... am vădut și am înțeles domnia mea sērăcia și impușinarea sfintelor cărți... și am dorit să se tipărească aceste cărți...“ se dice d. e. în epilogul Triodului slavonesc din 1578.¹³⁾

Abstrăgând de faptul, că în timpul acesta, după toate probabilitățile, nu exista

¹³⁾ Bianu-Hodoș o. c. pg. 69.

nea drepturile arătate în art. de lege XVI ex 1894 și XLIV. ex 1883, precum și cele stabilite pe sâma scaunelor orfanale în singuraticile statute comitatense să se sisteze. 5) Să se acorde și notarilor comunal și cercuali și subnotarilor dreptul de-a pute călători cu prețul de jumătate pe tren și deplină scutire de vamă. 6) Tote aceste să fiare în vigore deja în anul 1902.

Primul candidat german de deputat. „D. Tgblatt. f. Ungarn“ din Timișoara scrie, că în cercul electoral Lovrin a candidat pentru deputăția avocatul Victor Schreyer din Sân-Miclăușul-mare. Candidatul s'a prezentat — lucru nou în părțile acele — ca German, care luptă pentru apărarea naționalității germane. În comunele românești a vorbit românește și în cele sârbesci — sârbesce.

Excursiunea la Atena. Telegramele din Atena cu data 13 Septembrie spun, că capitala Greciei este în sărbătoare. Tricolorul român fâlfăie alături cu drapelul grec. Afluența pe străzi este enormă. Încă din zorii zilei, mii de oameni, în pilcuri, staționează pe străzi. Peste tot locul animația e mare. La ôrele 10 studenții români se adună cu toții în marea sală a Universității, unde are loc o recepțiune solemnă. Cel dintâi ia cuvântul rectorul Universității, care urază bună-venire excursioniștilor și îi salută în numele științei. Salut în voi — a zis oratorul — România întregă. Dânsul aduce elogiul României, numind pe Români frați ai Grecilor. La 1821 — spune rectorul — revoluția pentru libertate a izbucnit întâi în România. Românii și Grecii au mers tot-duna mână în mână și prietenia lor durază de veacuri. A încheiat aducând laude României și spunând, că nu poate recunoște în Balcani, decât pe Români și Greci, singurele elemente de civilizația și de cultură. D-l profesor Gr. Tocilescu mulțumesc apoi, prin câte-va cuvinte bine simțite, d-lui rector de frumoasă primire făcută și pentru laudele rostite la adresa României. Grecia — a spus d-sa — și în special Atena, este un focar de lumină. Noi, Românii, am venit aici, ca cercetând monumentele istorice, răscolind trecutul, să luăm dela strămoșii voștri pilde mărețe, atât în câmpul științei, cât și în al iubirei de patriă. D-l Tocilescu vorbește aducând laude țării amice, Greciei, cum și populației pentru frumoasă primire făcută. Excursioniștii au vizitat apoi în corpore, conduși de comitetul organizator al primirei și de rector, Universitatea, Academia, Muzeul de numismatică, biblioteca etc.

Nunții. Ministrul unguresc de justiție a numit pe Aurel Pop, preot gr. cat. în Ghirș, de spiritual la corectorul din Aiud. — Ministrul ung. de finanțe a numit pe P. O. D. Ioan Hățegan, protopop în Dergea, de paroh în Coșocna, parohia patronată.

Prințul Ciun la Majestatea Sa. Dela ambasada chineză din Berlin sosesc știri, că prințul Ciun, conducătorul misiunii de espiare, va merge și la Viena, și se va prezenta și monarhului nostru.

Recolta României. Consulatul austro-ungar din București în raportul său de pe luna Iulie spune, că recolta de până astăzi a României este cu desăvârșire satisfăcătoare, er perumbul promite o recoltă splendidă, mai ales, decât va veni plôia la timp. Cucuruzii se dezvoltă foarte bine și pe fiecare tulpă sunt câte 4—5 cucuruzi, așa că, deja de pe acuma se poate prevedea la o recoltă de 40 hel. pe hectar. Același consulat în raportul său pe luna August spune, că mișcarea comercială din cauza crizei, ce durază încă, n'a fost prea viasă, dar, că se observă deja o îndreptare. Pe terenul industrial se remarcă o activitate mai mare în industria petroliferă și în exploatarea pădurilor. În luna August s'au înființat două întreprinderi pentru exploatarea petrolului: „Păcura“ și „Cobalescu“, făcând cu câte un capital de 200,000 lei.

Complot în contra moștenitorului de tron engles. Din Londra se telegrafiază, că poliția din Montreal a dat 50 man-

date de arestare în contra anarhiștilor din Canada și Statele-Unite, cari au plănuit un atentat în contra ducelui de York, moștenitorul tronului engles. Ducele va sosi aș mână în Canada.

Triumful antisemiților în Algeria. În Algeria s'au săvârșit zilele acestea alegerile municipale. Erau două liste de candidați, anume lista socialistă uvrieră, sprijinită de Alianța israelită, și lista antisemiților, sprijinită de naționaliștii algerieni. Erau 11 scaune vacante. Lista antisemiților a reușit cu 2796 voturi, pe când lista socialistilor n'a intrunit decât 520 voturi. Enthusiasmul a fost mare la desvârșirea scrutinului.

Sfințire de biserică. În ziua de 27 Septembrie st. n. a. c. (sărbătorea înălțării Sf. Crucii) se va face sfințirea bisericii gr. or. române din comuna Galați. Ceremonia sfințirii va fi săvârșită de I. Prea Sf. Sa Metropolitan Ioan Mețianu. După sfințire va fi banchet în sala școlii confesionale, er sera petrecere cu joc, la care prețul de intrare va fi de 2 corone pentru o persoană singuratică și de 1-60 cor. pentru o persoană în familie.

Căderea unui meteor. Vineri sera locuitorii comunei Hosszumező au fost cuprinși de mare spaimă. Un meteor greu de 8 măști metrice a căzut cu mare șgomot și s'a cufundat adânc în pământ. El răspândia o căldură atât de mare, încât nu putea nimeni să se apropie mai mare tare de el.

Raportul general

al comitetului central al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român“ pe anul 1900.

Onorată adunare generală!

În conformitate cu §. 23 din statute, comitetul central are onorul a prezenta următorul raport despre activitatea sa dela 1 Ianuarie până 31 Decembrie 1900 și despre momentele mai însemnate dela adunarea generală, ce s'a ținut la Baile-Herculane, înocoe. Înainte de toate însă ne credem îndatorați a anunța Onor. adunări generale, cumcă Ilustritatea sa d-l Ioan M. Moldovan, prelat domestic și preposit capitular, din cauza unui morb de care suferă din Martie 1899, prin scrisoarea sa ddo 26 Maiu a. c., s'a retras dela presiul „Asociației“. Agendele presidiale le-a provăduț d-l vice-president și în absența acestuia membrul din comitet d-l Iosif St. Șulăușiu.

I. Ședințele comitetului.

În anul 1900 comitetul central a ținut 12 ședințe ordinare, satisfăcând astfel prescrișele §-lui 21 din statute, și 11 ședințe extra-ordinare; a ținut deci în total 23 ședințe. Decursul acestora s'a adus la cunoștința tuturor membrilor „Asociației“ prin procesele verbale, cari s'au publicat în partea oficială a „Transilvaniei“.

Prin 278 concluse s'au rezolvat toate cesțiunile supuse deliberării comitetului central.

Numărul exhibitelor a fost 881, cu 215 mai mic, decât în anul precedent.

Stipendiile conferite de „Asociație“ în anul școlar 1900/901, se arată prin consemnarea alăturată sub A.

Cu privire la înființându-l muzeu etnografic și istoric, precum și cu privire la loteria întrepinsă în acest scop se prezintă raport special.

II. Membrii „Asociației“.

În prezent „Asociația“ are 1533 membrii, a oăror listă se alătură acestui raport: 1) Membrii onorari (în viață) 7; 2) membrii corespondenți 20; 3) membrii fondatori (în viață) 83; 4) membrii pe viață 204; 5) membrii ordinari 1219.

Abstragând dela membrii onorari și corespondenți, numărul membrilor activi ai „Asociației“ a crescut cu 121 față de anul trecut.

III. Averea „Asociației“.

Percepțiunile fondului general în 1900 au fost de cor. 32,514.53, erogațiunile de cor. 28,001.23 Cassa s'a încheiat cu un sald de cor. 4,540.30

Averea fondului general a fost la finea anului trecut de cor. 288,028.10

Întregă averea administrată de comitetul central a fost de cor. 493,900.37 Acesta sumă este mai mică, decât cea arătate în raportul pentru anul 1899; ceea-ce

se explică prin împrejurarea, că depositul Iancu, în suma de cor. 9,402.80 a fost reclamat de ministrul de interne. Dacă abstragem dela acest deposit, averea administrată de „Asociație“ în 1900 a crescut cu cor. 4,827.07.

În legătură cu acestea rugăm pe Onorata adunare generală să mai ia cunoștință de următoarele:

Afacerea lăsamântului lui George Filiep din Tășnad încă nu este terminată.

Lăsamântul fericitului Ioan Petran din Clușă, care întregă averea sa a testat-o pentru crearea unei fundatiuni sub numirea „Fundatiunea Ioan Petran“, s'a pertractat în 30 Ianuarie, respective 16 Februarie a. c. Reprezentantul comitetului central a declarat în numele „Asociației“, că primește moștenirea și a cerut împreună cu văduva defunctului, observarea și executarea testamentului lui Ioan Petran. Dér fratele și doi nepoți ai acestuia, pentru pretinse defecte formale, nu au vrut să recunoască testamentul: în consecuența judecătoria cercuală din Clușă i-a îndrumat la proces. La timpul său vom raporta despre finalizarea acestei afaceri.

Fundatiunea intenționată de fericitul Dr. Ioan Nichita din Șimleu, comitetul nu a putut să o primescă în administrațiunea sa. Aducerea acestei hotăriri se întemează pe următoarele motive: a) fundatiunea de sub întrebare este de caracter pur local și confesional, destinată pentru ajutorarea școlilor și bisericilor gr. cat. române din Sălagiu; b) în sensul dispozițiilor testatorului fundatiunea este a-se contopi cu un alt fond deja existent și administrat de institutul „Sivania“ din Șimleu, adecă de un organ ce nu aparține organismului „Asociației“; c) și nici referințele de drept ale fundatiunii nu sunt pe deplin clarificate, în deosebi „Asociația“ ar avea numai protectoratul asupra fundatiunii.

Prin decedarea văduvei Ana Ioanette n. Gomboș, întâmplată în Martie a. c., s'a eliberat de usufructul intabulat averea rămasă dela Ioan Iancu, fost preot în Vidrăde sus, și testată de acesta „Asociației“ în scopul înființării unei fundatiuni. Comitetul central în ședința sa dela 4 Aprilie a. c. a decis vânderea acestor realități, având suma realizată a-se administra conform dispozițiilor testatorului. Vânderea, ce e drept, s'a efectuat, der încă nu sunt implinite toate formalitățile cerute, pentru care motiv ne rezervăm a raporta asupra finalizării ei la proxima adunare generală.

Comitetul prin concludul său Nr. 113 din 12 Iulie 1897 a decis, ca realitățile rămase dela Nemuritorul Avram Iancu, cu excepțiunea casei, să se vândă, și din suma realizată, augmentată cu prețul a 800 ex. din scrierea „Biografia lui Avram Iancu“ de Iosif St. Șulăușiu, donată de autor „Asociației“, să se întemeieze un fond, care să poarte numele lui Avram Iancu. Până la încheierea acestui raport din vânderea realităților s'au încasat peste 4300 cor., er un rest de aproape 1700 cor. mai este a-se incassa, și din vânderea broșurei amintite peste 800 cor., va să dică în total peste 5000 cor. De aceea comitetul a decis înactivarea „fondului Avram Iancu“ cu începerea anului școlar 1901—1902, având a se confiri din venitele acestui fond deocamdată un stipendiu de 100 cor. la un student român de gimnasiu, școlă reală seu comercială, și restul a-se capitaliza, er când venitele fondului vor permite, să se confere și mai multe stipendii de aceeași mărime și tot la studenți de români gimnasiu, școlă reală seu comercială.

Dare de sâma și mulțamită publică.

Pentru masa studenților dela gimnasiul rom. gr. or. din Brad au binevoit a contribui următorii M. St. domni și Prea stimabile dâmnice.

I. 1) Stefan Antonescu preside de ședria orfanală în pensiune și proprietar în Șiria 50 cor. 2) Georgiu Popoviciu protopop, Șiria 10 cor. 3) Dr. Ioan Raț candidat de avocat Arad (mire) 50 cor. 4) Georgina Rațiu Arad (mireasa) 10 cor. 5) Dr. Teodor Burdan adv. Arad 2 cor. 6) Barbara Antonescu Arad (mama mire-ii) 10 cor. 7) Virgil Antonescu și Camil Antonescu, studenți câte 2 cor. 8) Adriana Ispravnic Arad (nașa) 2 cor. 9) Trifan N. profesor de muzică 1 cor. 10) Dr. Ioan Petran profesor preparantial Arad 10 cor. 11) Véd. Iulia Dogariu 2 cor. 12) Roman Ciorogariu referinte la senatul școlar 3 cor. 13) Irina Popoviciu protopopășă, Șiria 2 cor. 14) Ioan Igu. Papp prot. onorar Arad 10 cor. 15) Iulia Filimon véd. not. Șiria 2 cor. 16) Meletie Pop preot gr. or. Draus 2 cor. 17) Petru Pelle preot Meșes 2 cor. 18) George Beek și soția 2 cor. (Suma de 174 cor. s'a colectat prin prea on. d-n Stefan Antonescu cu ocașiunea

unei nunte nobile). 19) Dr. Iacob Hotaran adv. Șiria 2 cor. 20) Regina Hotaran 1 cor. 21) Cornelia Hotaran 1 cor. 22) Maro Pascuțiu protopop 2 cor. 23) Nicooie Lazarescu ec. 1 cor. 24) Savu Bariș ec. 1 cor. 25) Dimitrie Tamaș 1 cor. 26) G. Todorescu not. com. 2 cor. 27) Mihu Buda ec. 40 b. 28) Nicolae A. 20 b. 29) Lazar Savu ec. 40 b. 30) Romul Făerusan preot 2 cor. 31) Demetriu Grec 1 cor. 32) Axente Secula ec. 10 cor. 33) Coste Borlea 1 cor. (Suma ulterioară 26 cor.) Suma totală 200 cor.

II. Nicolau Maneaguțiu protopresbiter gr. or. în Mureș-Oșorheiu 2 corone.

III. Nicolau Bolboca protopresbiter gr. cat. în Vermeș 4 cor.

IV. 1) Sofroniu Olariu preot gr. or. 1 cor. 2) Ioan Petruționiu învăț. 1 cor. 3) Muntean Alexandru 40 banf. 4) Iosif Vlad 80 banf. 5) Luoh Vilmoș comerciant 1 cor. 6) Hațegan George 40 banf. 7) Muntean Petru 20 banf. 8) Petru Nedelkovic 1 cor. toți din Tisa = 5 cor 80 banf.

Petru Călcionariu avocat în Orșova 15 cor. pentru masa studenților și 11 cor. 66 banf în favorul gimnasiului. Prin aceste sume m. On. D. Petru Călcionariu a solvit taxele de binefacător fundator atât la masa studenților cu suma de 50 cor., cât și la gimnasiu cu suma de 200 cor.

Primescă atât zelosul nostru binefacător Petru Călcionariu, cât și toți ceilalți marinimoși dăruitori cea mai căldurosă mulțumită, și servescă de exemplu tuturor bărbaților noștri de inimă și cu dare de mână.

Direcțiunea gimnasiului rom. gr. or. din Brad, în 26 August 1901.

Georgiu Părău,
dir. gimnas.

NECROLOG. Duminecă sera în 2 Septembrie a. c. a încetat din viață Lucia Petric, fiica repositului funcționar al „Albinii“ Romul Petric și nepoța protopopului Ioan Petric, în frageda etate de 9 ani. Repausata se va înmormânta Marți în 4 Septembrie a. c. la 3 ôre p. m. la Biserica sf. Nicolae

SCIRI ULTIME.

București, 3 Septembrie v. (Telegramă particulară). În România se încep concentrările pentru manevre. Anul acesta sunt manevre, ca niciodată. Peste 55.000 de oameni numai infanteria, afară de celelalte arme, sunt chemați sub drapel. În totă țera sunt manevre. *Manevrele regale se vor ține în jurul orașului Râmnicul-sărat. Acolo vine și statul major al corpului de armată din Sibiu, cu FZM Waldstätten în frunte.*

DIVERSE.

Cel mai mare aparat fotografic din lume. Sosirea Țarului în Franța emoționează pe fotografii profesionali și pe cei amatori. Clișeurile, ce se vor lua, fie la Dunquerque, fie la Compiègne, fie la Reims, vor fi conservate cu îngrijire, căci vor fi reproducțiuni de evenimente istorice. Dér ele nu vor oferi, decât o vedere foarte restrînsă a tabloului pitoresc și emoționant din zilele de 17, 18, 19, 20 și 21 Septembrie. Pentru a poseda o vedere de ansamblu, ar trebui să fie imitați Americanii, cari se pot fali, că au bătut toate recordurile relative la fotografiile imense. În adever, grația unui nou aparat, ei pot scoate o fotografie, având 11,24 metri. Acest aparat fù construit în Chicago cu cheltuiala unei societăți de căi ferate pentru fotografierea trenurilor nouă pentru o expozițiune. Camera obscură a acestui aparat, când e întinsă, are o lungime de 6,08 m., o înălțime de 2,73 m. și o lățime de 1,82 m. Capacitatea ei interioră ar pute cuprinde 50 de persoane. Placa de sticlă, de care se servesc la negativ, costă 1000 franci. Cu acest aparat gigantic s'a făcut mai deunăci cea mai mare fotografie de interior. Subiectul fù biuroul unei case de comerț din Chicago, care cuprinde 1000 de persoane și are reputația de a fi cel mai vast din lume. Pentru transportarea camerei obscure trebuiesc 10 oameni tari, der acuma se studiază cesțiunea de a întrebuița aluminiu seu alt material, ca să micșoreze greutatea.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul losurilor private
din 11 Sept. 1901.

	cump.	vinde
Basilica	15.80	16.80
Credit	398.50	400.50
Clary 40 fl. m.	154.—	162.—
Navig. pe Dunăre.	—	—
Insbruck	83.—	87.—
Krakau	77.—	79.—
Laibach	62.85	64.85
Buda	—	—
Paľfy	162.—	175.—
Crucea roșie austriacă	170.—	179.—
" " ung.	48.—	49.—
" " ital.	24.—	25.—
Rudolf	55.—	62.—
Salm	234.—	242.—
Salzburg	73.—	83.—
St. Genois	270.—	279.—
Stanislaw	—	—
Trientine 4 1/2% 100 m. c.	397.—	399.—
" 4% 50	30.—	33.—
Waldstein	55.—	56.—
" de 10 franci	22.50	24.50
Banca h. ung. 4%	—	—

Bursa de București
din 10 Sept. 1901.

Valori	Do. bândă	Scad. cup.	Cu bani gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	91.7/8
" " Impr. 1892	5%	Ian.-Iul.	91.—
" " " din 1893	5%	" "	91.—
" " " 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	—
" " " Impr. de 32 1/2 mil.	4%	Ian.-Iul.	77.3/4
" " " Impr. de 50 mil.	4%	" "	78.—
" " " Impr. de 274 mil. 1890	4%	" "	78.1/2
" " " Impr. de 45 m. 1891	4%	" "	78.1/2
" " " Im. de 120 mil. 1894	4%	" "	78.1/2
" " " Impr. de 90 mil. 1896	4%	" "	79.1/2
Oblig. de Stat. (Conv. ruale)	6%	Mai-Nov.	79.1/2
" Casei Pensiuilor fr. 800	10%	" "	—
" comunei București 1883	5%	Ian.-Iul.	—
" " " " din 1884	5%	Mai-Nov.	—
" " " " din 1885	5%	Iun.-Dec.	—
" " " " din 1890	5%	Mai-Nov.	—
Scrisuri fonciare rurale	5%	Ian.-Iul.	92.3/4
Scris. fonciare rurale din 1880	4%	" "	79.—
" " " urbane București	5%	" "	80.1/3
" " " Iași	5%	" "	75.1/4
Oblig. Soc. de basalt artificiali	6%	" "	—
V. N.	—	—	—
Banca Rom. ult. div. fr. 1281	500	150 v.	—
Banca Națion. ult. div. 83.—	500	intr. v.	2150
Banca agricolă	500	150 v.	298.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	182.—
Naționala de asig. ult. div. lei 43	200	" "	388.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	" "	385.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	" "	—
Soc. rom. de hârtie ult.	100	" "	—
"Patria" Soc. de asig. ult. 4 lei	100	" "	—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	" "	—
" " " 2 em. u. d. 0	1000	" "	—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	" "	—
"Bistrița" soc. p. f. hârtii 60 l	1000	" "	—
Societ. p. constr. de Tramaxs	200	" "	—
20 franci aur	—	" "	—
Fabricile Unite de gaze	12	" "	55.—

Scompturi:

Banca naț. a Rom. 7% Paris	3%
Avansuri pe efecte 8% Petersburg	6%
Casa de depuneri 10% Berlin	4%
Londra 3% Belgia	3 1/2%
Viena 4% Elveția	5 1/2%

450—1901.
végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sárkányi kir. járásbírótság 1901 évi V. 199/2 számú végzése következtében Dr. Russu Octav ügyvéd által képviselt „Albina“ nagyszabeni takaré- és hitelintézet javára újsinkai Flacus Juon és társai ellen 1620 kor. s jár. erejéig 1901 évi Augustus hó 29 én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2858 kor. — fillére becsült következő ingóságok, u. m.: 6 ló-szekér, 3 ökör-szekér, 3 faszán, 6 ló, 1 viztartó (fából), 29 öl bükfa, 12 drb. sertés, 1 bival borju, 1 tehén borju, 2 ökör 2 schveiczi fajú ökör, 44 szekér széna, 40 szekér trágya, 1 szalma vágó-gép, 1 vas eke, 2 borona, 2 zsák buza, 1 „Sám. Wagner“-féle 1845 sz. löhajtó eséplő-gép minden hozzá tartozóval egészen új, 1 „Sám. Wagner“-féle vaskerekekre állított sárgára festett új buza rosta, 1 „Ph. Mayfarth u. Co“-féle jó karban lévő sárgára festett buza rosta és szoba butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sárkányi kir. járásbírótság 1901-ik évi V. 199/1 számú végzése folytán 1620 kor. — fill. tőkekövetelés ennek 1900 évi Augustus hó 12 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 186 kor. 20 fillérben bírósággal már megállapított költségek erejéig (j Sinka község házában leendő eszközölésére 1901 évi Szeptember hó 26-dik napjának délelőtti 10 órája határidőül) kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. trv.-cz. 107. és 108. § sa értelmében készpénztűzés mellett, a leg-többet ígérőnek becsárán alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül-foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. trv.-cz. 102. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sárkányon, 1901 évi Szeptember hó 13-ik napján.

Józsa Sándor,
kir. bírósági végrehajtó.

1—3.(267)

„Gzeta Transilvaniei“ cu numărul 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoții.

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 11 Sept. 1901.

Săminte	Qualitatea per Hect.	Pretul per 100 chilogramme
Grâu Bănățenesc	80	8.— 8.15
Grâu dela Tisa	80	8.— 8.15
Grâu de Pesta	80	7.95 8.05
Grâu de Alba regală	80	— —
Grâu de Bácska	80	— —
Grâu unguresc de nord	80	— —
Grâu românesc	80	— —

Săminte vechi ori nouă	Soiul	Qualitatea per Hect.	Pretul per 100 chilogramme
Săcara		70—72	6.68 6.80
Orz	nutrev.	60—62	4.50 6.70
Orz	de rachiu	62—64	5.95 6.15
Orz	de bere	64—66	5.80 5.95
Ovės			— —
Cucuruz	bănățen.	75	— —
Cucuruz	alt soi.	73	— —
Cucuruz	" "		— —
Hirișcă			4.80 5.—

Producte div.	Soiul	Cursul
Săm. de trifoiă	Luțernă ungar.	dela până
" "	" transilvană	— —
" "	" bănățenă	— —
" "	" roșie	— —
Ulei de rapiță	rafinat duplu	— —
Ulei de in		— —
Unsore de porc	dela Pesta	52.— 53.—
Slavină	dela țera	— —
Prune	svântată	44.— 44.50
" "	din Bosnia	12.— 12.25
Lictar	Slavon și Serbia	19.25 20.—
" "	din Serbia in s.	17.75 18.25
Nuci	slavon nou	— —
Gogoși	sărbesc	— —
" "	din Ungaria	— —
Miere	unguresc	— —
" "	sărbesc	— —
Cără	brut	— —
Spirit	Drojdite de s.	— —

PUBLIKAȚIUNE.

Comisiunea pentru conscrierea virilistilor va ține în 20 Septemv-re a. c. la 4 ore p. m. ședință publică în sala șfatului, pentru compunerea listei virilistilor orașului Brașov, pe anul 1902.

Acăsta se comunică publicului cu acel adaos, că fie-cine se poate prezenta înaintea acestei comisiuni spre așî validita eventuala sa pretenție îndreptățită de a fi primit în lista virilistilor.

Comisiunea orășenescă a conscripției virilistilor
Grăf m. p. președinte
1—1.(268)

OEST.W.M.SCH.388-90 D.R.W.M.SCH.32123

Pilsner Urquell

BIER aus dem
Gegründet 1842 Bürgerlichen Bräuhaus in Pilsen

din 18 Septemv-re a. c
in Restaurația „Schwartzburg.“

Antreprize de pompe funebre
E. Tutsek.
Brașov, Strada Porții Nr. 12.
(Lipit de depoul de ghetă al D-nului I. Sabădeanu.)

Recomandă Onor. public la casurî de mörte, aședământul său de inmormântare bogat asortat în cari tôte obiectele, atât sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot că-păta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de ștejaru.

Depou de canuni pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Reprezentanță de monumente de marmură, carē funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vênēt, pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se eșecută prompt și ieftin, i au asupra-mi și transporturi de mörți în străinătate.

La casurî de mörte a se adresa la
E. Tutsek.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provēdut cu cele mai bune mijlōce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a putē eșecuta ori-ce comande cu promptitudine și acuratețā, precum:

<p>IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.</p> <p>CĂRȚI DE ȘCIINȚA, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE</p> <p>STATUTE.</p> <p>FOI PERIODICE.</p> <p>BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.</p> <p>PROGRAME ELEGANTE.</p> <p>BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.</p> <p>ANUNȚURI.</p>	<p>REGISTRE și IMPRIMATE pentru tôte speciile de serviciuri.</p> <p>BILANȚURI.</p> <p>Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.</p> <p>Couverte, în toltă măcimea.</p> <p>TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.</p> <p>PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE</p> <p>BILETE DE INMORMENTARI.</p>
--	---

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

ANUNCIURI de odată se face scādēmēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

sunt a se adresa subscrișei administratiunii. In casul publicării unui anunțu mai șesă.

Admi istr. „Gazetei Trans.“